

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder

6. april 2021

J.nr. 2021 - 1833

KOM-nr. (2021) 102

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 4. marts 2021 offentliggjort en meddelelse om "Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder". Den danske sprogversion af handlingsplanen er modtaget den 9. marts 2021.

Formålet med handlingsplanen er overordnet at adressere implementeringen af principperne i den Europæiske Søjle af Sociale Rettigheder på såvel europæisk plan som i medlemslandene. Planen skal ses som Kommissionens bidrag hertil.

Handlingsplanen præsenterer tre nye, europæiske 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet og en række tilhørende undermål. Målene skal monitoreres gennem det europæiske semester og en revideret social resultattavle ("Social Scoreboard"). EU's stats- og regeringschefer opfordres til at tilslutte sig de tre hovedmål på det sociale topmøde, som det portugisiske EU-formandskab har planlagt i Porto den 7.-8. maj 2021. Endvidere opfordres medlemsstaterne til at fastsætte egne nationale mål på de tre områder.

Planen indeholder derudover en række kendte og nye EU-initiativer inden for områderne 1) Flere og bedre job 2) Færdigheder og ligestilling og 3) Social beskyttelse og inklusion. Tiltagene på EU-plan skal supplere nationale tiltag, idet Kommissionen anerkender, at implementeringen af søjlens principper især vil være op til medlemsstaterne, da de har den primære kompetence inden for beskæftigelses-, opkvalificerings- og socialpolitik.

Meddelelsen er ikke juridisk bindende og har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske konsekvenser eller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen tager Kommissionens meddelelse om en handlingsplan for den sociale søjle til efterretning. Regeringen støtter søjlens grundlæggende formål om at sætte politisk retning, men lægger vægt på, at handlingsplanen ikke må føre til en bevægelse hen imod EU-regulering på områder, der hører under national kompetence.

Regeringen noterer sig i den forbindelse, at Kommissionen selv fremhæver, at medlemsstaterne har den primære kompetence inden for beskæftigelses-, opkvalificerings- og socialpolitik. Regeringen kan generelt bakke op om at have fælles målsætninger i EU for fremgang på beskæftigelses- og socialområdet, men mener, at målsætningerne primært vil skulle opfyldes gennem nationale tiltag frem for nye EU-tiltag. Regeringen vil vurdere de enkelte EU-initiativer, der indgår i handlingsplanen, i takt med, at Kommissionen eventuelt fremlægger disse. Det er fortsat helt centralt for regeringen, at det videre arbejde med søjlen respekterer national kompetence, de nationale arbejdsmarkedsmodeller og arbejdsmarkedets parter rolle og autonomi. Regeringen ønsker generelt, at der kommer større fokus på fair bevægelighed og bekæmpelse af social dumping i EU.

2. Baggrund

Den Europæiske Søjle af Sociale Rettigheder er en interinstitutionel erklæring, der blev underskrevet af Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen på det sociale topmøde i Göteborg den 17. november 2017. Søjlen består af 20 principper inden for kapitlerne I) Lige muligheder og adgang til arbejdsmarkedet, II) retfærdige og rimelige arbejdsvilkår og III) social beskyttelse og inklusion. Søjlen er ikke juridisk bindende og tilføjer ikke EU nye kompetencer.

Med EU's strategiske dagsorden for 2019-2024 vedtaget af Det Europæiske Råd i juni 2019, har EU's medlemsstater forpligtet sig til, at søjlen "bør gennemføres på EU- og medlemsstatsplan, idet der tages behørigt hensyn til de respektive beføjelser".

På den baggrund tilkendegav Kommissionsformand Ursula von der Leyen i sine politiske retningslinjer fra sommeren 2019 et ønske om at fremsætte en handlingsplan om implementering af den sociale søjle. Som led i det arbejde iværksatte Kommissionen i 2020 en offentlig høring om den kommende handlingsplan.

Kommissionen har den 4. marts 2021 offentliggjort meddelelsen "Handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder". Denne meddelelse er ikke juridisk bindende, og den hverken ændrer på den sociale søjle eller tilføjer EU nye kompetencer. Den danske sprogversion af handlingsplanen er modtaget den 9. marts 2021.

3. Formål og indhold

Kommissionens handlingsplan udgør en ramme for Kommissionens videre arbejde med den sociale søjle. Formålet er generelt er at fremme implementeringen af søjlens principper, og planen skal ses som Kommissionens bidrag hertil.

Handlingsplanen udgør endvidere Kommissionens bidrag til det sociale topmøde i Porto.

Strategien er opdelt i fem overordnede tematikker;

1. Et stærkt socialt Europa for retfærdig omstilling og genopretning

Kommissionen fremhæver Europa som kendetegnet ved en social markedsøkonomi, hvor konkurrencedygtig bæredygtighed er i centrum. Det betyder ifølge Kommissionen, at der stræbes efter en bæredygtig og inklusiv vækstmodel.

Søjlen beskrives af Kommissionen som visionen for det ”sociale regelsæt” på tværs af EU, der skal sætte retningen for håndtering af de udfordringer, der opstår som følge af den samfundsmæssige, teknologiske og økonomiske udvikling. Det er bl.a. udfordringer som klimaforandringer, digitalisering, globalisering og den demografiske udvikling.

I lyset af disse tendenser og COVID-19-pandemien understreger Kommissionen, at implementering af søjlens principper er vigtigere end nogensinde. Samtidigt anerkender Kommissionen, at implementeringen af søjlens principper især vil være op til medlemsstaterne, da de har den primære kompetence inden for beskæftigelses-, opkvalificerings- og socialpolitik.

Kommissionen fremhæver, at det sociale topmøde vil være en lejlighed til – på højest politiske niveau – at forny tilsagnet om at implementere den sociale søjle. I overensstemmelse med deres respektive kompetencer opfordrer Kommissionen derfor bl.a. medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, regionale og lokale myndigheder og civilsamfundet til at bidrage til at fremskynde implementeringen af søjlens principper.

2. Tre EU-mål, som skal fastsætte ambitionen for 2030

Med handlingsplanen foreslår Kommissionen tre 2030-mål og en række undermål for EU inden for beskæftigelse, opkvalificering og uddannelse og reduktion af fattigdom.

Det drejer sig om følgende:

- Mindst 78 % af befolkningen i alderen 20-64 år bør være i beskæftigelse senest i 2030.
  - At halvere forskellen i mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvens i forhold til 2019-niveauet.
  - At øge tilgængeligheden af formel førskoleundervisning og børnepasning.
  - At reducere andelen af unge mellem 15-29 år, der ikke er beskæftigelse eller under uddannelse (NEETs) fra 12.6 pct. (2019) til 9 pct.
- Mindst 60 % af alle voksne bør deltage i opkvalificering/efteruddannelse hvert år.
  - Mindst 80 % af de 16-74-årige bør have grundlæggende digitale færdigheder.
  - Antallet af elever, der forlader skolen tidligt, bør nedbringes yderligere, og deltagelsen i ungdomsuddannelser bør øges.
- Antallet af personer, der lever i risiko for fattigdom, bør reduceres med 15 mio.
  - Mindst 5 ud af de 15 mio. bør være børn.

Kommissionen opfordrer Det Europæiske Råd til at tilslutte sig de tre mål på det sociale topmøde i Porto. Derudover opfordres medlemsstaterne til at definere deres egne nationale målsætninger i relation til målene.

Målene skal monitoreres gennem det europæiske semester og en revideret udgave af den sociale resultattavle ("Social Scoreboard") tilpasset de nye mål. Resultattavlen indgår som en fast del af *Den fælles beskæftigelsesrapport*, der hvert år udarbejdes som led i semestret.

3. Gennemførelse af principperne i den sociale søjle

Kommissionen fremhæver, at tiden er inde til at forstærke indsatsen for fuldt ud at implementere principperne i den sociale søjle og peger på tre områder, hvor der er behov for yderligere opmærksomhed.

Det drejer sig om områderne 1) Flere og bedre job 2) Færdigheder og ligestilling og 3) Social beskyttelse og inklusion. Inden for hvert område oplister Kommissionen en række kendte og nye EU-initiativer samt kommer med opfordringer til medlemsstaterne og andre aktører.

3.1 Flere og bedre job

Kommissionen fremhæver, at EU og medlemsstaterne under COVID-19-pandemien har truffet foranstaltninger, der i vid udstrækning er med til at afbøde de negative virkninger af pandemien. Som led i genopretningen er det vigtigt, at der sættes fokus på at fremme beskæftigelsen og at skabe job af høj kvalitet. Desuden bør der være særlig fokus på unge og personer med korte uddannelser, da de er mere sårbare over for udsving på arbejdsmarkedet. Kommissionen har derfor bl.a. offentliggjort en kommissionshenstilling om effektiv og aktiv støtte til beskæftigelse, der indeholder pejlemærker for, hvordan medlemsstaterne som led i genopretningen kan fremme jobskabelsen inden for bl.a. den grønne og digitale sektor.

Kommissionen beskriver generelt arbejdsvilkårene i EU som blandt de bedste i verden. Der er dog også udfordringer med fattigdom og ulighed blandt personer i arbejde, og som følger deraf har Kommissionen valgt at fremsætte forslag til et direktiv om passende mindstelønninger. Kommissionen peger derudover på nye tendenser som digitalisering og øget brug af hjemmearbejde, som også kan ændre vilkårene. Derfor vil Kommissionen bl.a. præsentere et lovgivningsinitiativ om arbejdsvilkårene for platformsarbejdere i fjerde kvartal af 2021 efter en høring af de europæiske arbejdsmarkedsparter.

Vigtigheden af sunde og sikre arbejdsmiljøer fremhæves også i handlingsplanen, herunder at reglerne følger med de teknologiske og samfundsmæssige udviklinger. I andet af kvartal 2021 vil Kommissionen derfor offentliggøre en ny strategisk ramme for sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen for perioden 2021-27 med fokus på både traditionelle og nye arbejdsrelaterede risici, fx det psykiske arbejdsmiljø. Derudover opfordres offentlige myndigheder og arbejdsmarkedets parter til at sikre håndhævelsen af den eksisterende arbejdsmiljøregulering.

Endelig understreges det, at Kommissionen i de seneste år har foreslået flere tiltag, der skal sikre fair og fri bevægelighed, fx udstationeringsdirektivet, og at fokus nu

bør være på implementering og håndhævelse af disse regler. Kommissionen vil derfor sammen med Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed (ELA) understøtte nationale myndigheder og arbejdstilsyn med implementering og håndhævelse, f.eks. gennem kapacitetsopbygning. I 2024 vil Kommissionen gennemføre en evaluering af ELA's arbejde.

3.2 Færdigheder og ligestilling

I handlingsplanen understreger Kommissionen vigtigheden af investeringer i opkvalificering og uddannelse, især i lyset af den grønne og digitale omstilling og som led i genopretningen. Det gælder særligt investeringer i videregående og erhvervsrettede uddannelser samt efteruddannelse af arbejdsstyrken. I slutningen af 2021 vil Kommissionen bl.a. præsentere to initiativer om henholdsvis individuelle læringskonti og en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser.

Ift. ligestilling fremhæver Kommissionen mangfoldighed som en styrke og mener, at det er særligt presserende at bekæmpe kønsstereotyper og forskelsbehandling. Samme dag som handlingsplanen offentliggjorde Kommissionen derfor forslag til et direktiv om løngennemsigtighed og en ny strategi for rettigheder for personer med handicap for perioden 2021-2030. Derudover indeholder handlingsplanen bl.a. et lovgivningsinitiativ om bekæmpelse af kønsbaseret vold mod kvinder, herunder chikane på arbejdspladsen på grund af køn, der ventes offentliggjort i slutningen af 2021.

3.3 Social beskyttelse og inklusion

Kommissionen anser fremme af social inklusion og bekæmpelse af fattigdom for at være centrale europæiske værdier. I første kvartal 2021 har Kommissionen har derfor bl.a. fremsat forslag til en rådshenstilling om oprettelse af en europæisk børnegaranti, ligesom Kommission vil præsentere en europæisk platform til bekæmpelse af hjemløshed i andet kvartal samt forslag til en rådshenstilling om mindsteindkomst i 2022.

Kommissionen peger også på, at sundhedsvæsenerne i medlemsstaterne har været under et stort pres under pandemien, og at reformer og investeringer er nødvendige for at øge deres robusthed og kapacitet for at håndtere nuværende og fremtidige kriser. På sundhedsområdet vil Kommissionen bl.a. præsentere et initiativ om langtidspleje i 2022 med henblik på at fastlægge en ramme for politiske reformer, der skal sætte retningen for udviklingen af bæredygtig langtidspleje.

Derudover fremhæves vigtigheden af social beskyttelse og behovet for at forbedre beskyttelse af arbejdsløse, atypisk ansatte og selvstændige i overensstemmelse med en rådshenstilling om emnet fra 2019. For at lette samspillet mellem mobile borgere og nationale myndigheder om social sikring vil Kommissionen også gennemføre et pilotprojekt om et europæisk socialsikringspas i 2021 for at undersøge mulighederne for senest i 2023 at lancere et sådant pas.

4. Fælles indsats for at levere resultater

I handlingsplanen henviser Kommissionen til medlemsstaternes muligheder for at opnå EU-finansiering til at understøtte implementeringen af den sociale søjle og de

tre nye 2030-mål. Det gælder både gennem EU's nye genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") under NextGenerationEU og gennem en række andre ordninger som fx socialfonden ESF+, globaliseringsfonden EGF, uddannelsesprogrammet Erasmus+ og forsknings- og innovationsprogrammet Horizon Europe.

Kommissionen understreger også generelt vigtigheden af, at nationale, regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet indgår i arbejdet med søjlen. I den forbindelse er det vigtigt, at der foregår en national koordination. Desuden fremhæves vigtigheden af at styrke den sociale dialog på både nationalt og EU-plan. Kommissionen vil derfor bl.a. præsentere et initiativ til fremme af social dialog i 2022.

Det europæiske semester skal fortsat udgøre rammen for at koordinere medlemsstaternes økonomiske, beskæftigelses- og socialpolitik, og Kommissionen vil fortsætte med at monitorere indsatsen for at implementere søjlens principper gennem semestret. Som nævnt ovenfor indeholder handlingsplanen et udkast til en revideret social resultattavle ("Social Scoreboard") tilpasset de nye 2030-mål, ligesom *Den fælles beskæftigelsesrapport* tilsvarende vil blive udvidet til at dække de nye områder.

Kommissionen fremhæver desuden vigtigheden af implementering og håndhævelse af de eksisterende EU-regler på beskæftigelses- og socialområdet. Kommissionen vil fremover styrke samarbejdet med medlemsstaterne herom.

Ift. EU's internationale arbejde vil EU fortsat fremme anstændigt arbejde og social inklusion i hele verden. Som led i det arbejde vil Kommissionen bl.a. offentliggøre en meddelelse om emnet samt et initiativ om bæredygtig virksomhedsledelse i andet kvartal af 2021. Medlemsstaterne opfordres ligeledes til at arbejde for at fremme internationale arbejdsstandarder, anstændigt arbejde og social inklusion i hele verden.

5. Vejen frem

Afslutningsvist opfordrer Kommissionen bl.a. medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører til at sætte de høje sociale standarder, der afspejles i søjlen, i centrum for deres investeringer og reformer som led i genopretningen efter COVID-19-pandemien.

EU-institutionerne, de nationale parlamenter, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet opfordres ligeledes til at afholde politiske debatter om den sociale dagsorden i EU og fremskridtene frem mod et stærkt socialt Europa i 2030.

Endelig vil Kommissionen evaluere handlingsplanen i 2025, herunder behovet for nye tiltag til at understøtte 2030-målenes implementering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser eller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udformningen og implementeringen af eventuelle nationale målsætninger vil potentielt kunne have afledte statsfinansielle konsekvenser.

8. Høring

Forslaget har været i høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold. Der er modtaget høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Kommunernes Landsforening (KL), Danske Regioner, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen (MEDST) (som arbejdsgiver), Akademikerne og Ledernes Hovedorganisation (Lederne).

Høringssvarene er opsummeret nedenfor.

DA bakker op om de 20 principper i den sociale søjle og anerkender, at der er sociale udfordringer på en række områder i flere af EU's medlemslande. Ifølge DA er det derfor vigtigt, at medlemslandene arbejder hen imod målsætningerne i søjlen for at sikre social fremgang for alle EU's borgere. DA fremhæver, at arbejdet skal ske i de enkelte medlemslande, og at en implementering af søjlens principper gennem bindende EU-lovgivning er det forkerte instrument til at nå de opstillede mål i søjlen.

Samlet set mener DA, at udspillet til handlingsplanen tilsidesætter væsentlige principper for den sociale søjle, hvilket regeringen bør modsætte sig; indeholder flere elementer og initiativer, som underminerer den danske aftalemodel; skaber behov for en debat blandt medlemslandene om forskydningen af kompetencer fra medlemslandene til EU-niveau og efterlader et ønske om, at den sociale dialog styrkes allerede i 2021.

DA fremhæver, at handlingsplanen foruden den EU-lovgivning, der er vedtaget i den seneste år, oplister en række nye initiativer, hvor Kommissionen udtrykker ønske om politisk opbakning fra medlemslandene til at implementere søjlen. Kommissionens omtale af søjlen som EU's sociale regelsæt eller "rulebook", mener DA viser, at de første skridt i retning af bindende EU-regulering er taget, og at Kom-

missionen med handlingsplanen grundlæggende ignorerer løftet om, at principperne i søjlen er ikke-bindende. DA anbefaler derfor, at Kommissionen ikke får politisk opbakning til projektet.

DA ser flere af EU-lovgivningsinitiativerne i handlingsplanen som et angreb på den danske arbejdsmarkedsmodel og på arbejdsmarkedets parter autonomi. DA anbefaler derfor regeringen at sætte sig imod en implementering af søjlen gennem EU-lovgivning.

DA opfordrer i denne sammenhæng regeringen til at initiere en bredere debat blandt EU's medlemslande op til det sociale topmøde i Porto.

Det er DA's opfattelse, at Kommissionens henstilling til offentlige myndigheder om at styrke den sociale dialog er problematisk i en dansk sammenhæng, hvor parterne er autonome. Derimod finder DA det positivt, at Kommissionen lægger op til, at arbejdsmarkedets parter skal spille en større rolle i udformningen af EU's social- og beskæftigelsespolitik. DA fremhæver dog, at løsninger aftalt mellem parterne bør have forrang for EU-regulering. Det er derfor DA's opfattelse, at Kommissionens annoncerede initiativ om social dialog bør præsenteres i 2021 frem for 2022, da der ses planlagt en række lovgivningsinitiativer på det social- og beskæftigelsespolitiske område allerede i 2021. DA opfordrer derfor regeringen til at arbejde for, at initiativet om styrkelse af den sociale dialog fremrykkes.

DA fremhæver, at handlingsplanen indeholder en række initiativer på det erhvervspolitiske område, som har trådt ind i social- og beskæftigelsespolitikken. DA opfordrer regeringen til at være opmærksom på, at der også gennem erhvervspolitiske initiativer fra EU's side kan gribes ind i den danske model og vores partssystemets autonomi.

DA deler Kommissionens mål om at sikre økonomisk fremgang i alle EU-landene, og DA ser økonomisk fremgang som en forudsætning for social fremgang. DA deler ligeledes vurderingen af, at vækstudfordringerne kun er blevet større i lyset af den nuværende COVID-19-krise. Det er DA's opfattelse, at der er behov for strukturelle reformer i medlemslandene. Overordnet mener DA, at det er positivt, at Kommissionen sætter nye mål for beskæftigelsen frem mod 2030, herunder er det positivt, at den samlede målsætning om en beskæftigelsesfrekvens på 78 pct. for de 20-64-årige er mere ambitiøs end den forrige målsætning. DA ser dog, at der er en risiko for, at de konkrete lovgivningsinitiativer i handlingsplanen gør det unødvendigt økonomisk byrdefuldt for virksomhederne og kan gøre det sværere at nå beskæftigelsesmålet.

DA bakker op om Kommissionens fokus på at sikre de rette kompetencer til fremtidens arbejdsmarked i lyset af den grønne og digitale omstilling. DA finder det dog uhensigtsmæssigt at opsætte mål for omfanget af uddannelse. Det er DA's opfattelse, at EU i stedet burde sætte sig mål for, hvad man vil opnå gennem fokus på uddannelse, herunder have fokus på målgruppen for efteruddannelse.

DA bakker op om det europæiske semester og de landespecifikke henstillinger, herunder en opdatering af det sociale scoreboard. Derfor anbefaler DA, at regeringen arbejder for, at disse instrumenter bliver hovedelementer i handlingsplanen frem for fælles, bindende lovgivning.

DA fremhæver i forhold til finansiering af projekter til at nå fælles EU-målsætninger, at eksisterende programmer og fonde skal målrettes til at understøtte strukturelle omstillinger og reformer af de europæiske arbejdsmarkeder.

DA anerkender, at der kan være behov for midlertidige særlige fælleseuropæiske støtteforanstaltninger til håndtering af de vidtrækkende økonomiske og sociale konsekvenser af COVID-19-krisen i den nuværende situation.

Fsva. forslaget om direktiv for passende mindstelønninger og forslaget til direktivet om løngennemsigtighed henviser DA til tidligere høringsvar.

DA mener i forhold til platformsarbejdere ikke, at der er behov for yderligere EU-lovgivning eller at udvide lønmodtagerbegrebet eller indføre en ny kategori mellem ansat og selvstændig.

DA fremhæver, at der på EU-plan gennem det europæiske semester bør arbejdes for at fremme reformer af arbejdsmarkeder og sociale sikringssystemer.

DA deler Kommissionens overordnede mål om sammenhæng mellem arbejdsmarkedets behov og kvalifikationer. Det er dog DA's vurdering, at det i Danmark kan blive vanskeligt ved lov at etablere ordninger med individuelle konti eller rettigheder til voksen- og videreuddannelse, som ikke undergraver værdien af eksisterende aftaler eller overenskomster. Etableres ordningerne ikke i respekt for aftaler og overenskomster, vil det ifølge DA udgøre en udfordring for den danske model.

DA bemærker desuden en række initiativer fra handlingsplanen fx implementeringsrapport om arbejdstidsdirektivet, en eventuel revision af vikardirektivet og forslag om europæisk socialsikringspas, som Kommissionens ikke har nærmere defineret, men som ifølge DA potentielt kan gribe ind i den danske aftale- og velfærdsstatsmodel.

Endelig bemærker DA det, at Kommissionen lægger op til en revidering af handlingsplanen i 2025, og at revideringen af handlingsplanen ikke må blive en anledning til at gøre status for, om der er behov for yderligere EU-lovgivning for at sikre fuld implementering af søjlens principper.

Danske Regioner henviser til det høringsvar, der blev fremsendt til Beskæftigelsesministeriet den 23. maj 2018 i forbindelse med tidligere høring ift. ”tre initiativer fra EU-Kommissionen, der henhører under den europæiske søjle for sociale rettigheder”. Danske Regioner har endvidere noteret sig Beskæftigelsesministeriets høringsvar af 30. november 2020, som også rummer de synspunkter, der tidligere er udtrykt af Danske Regioner.

Danske Regioner forbeholder sig desuden at fremsætte bemærkninger til konkrete initiativer, der udfoldes yderligere efterfølgende.

KL henviser til et høringssvar fra den 14. august 2020 om den sociale søjle og dens implementering, hvori KL helt overordnet støtter op om visionerne i søjlen.

Ift. det videre arbejde med handlingsplanen finder KL det vigtigt, at initiativerne i handlingsplanen respekterer kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne. Ifølge KL bør der i den forbindelse særligt være fokus på nærhedsprincippet og forskellen mellem de enkelte landes social- og arbejdsmarkedspolitik.

KL finder det positivt, at det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen er opmærksom på kompetencefordelingen. KL mener derudover, at hvis søjlens principper omsættes til lovregulering på EU-niveau, kræver det, at hvert enkelt initiativ skal have en selvstændig politisk beslutningsproces frem for én samlet lovgivningsramme.

KL noterer sig, at Kommissionen påtænker at fremme en række af principperne via rådshenstillinger. KL opfordrer i den forbindelse til, at udkast til rådshenstillinger sendes i høring, da disse ifølge KL potentielt kan få stor betydning for kommunale kerneområder.

KL mener også, at handlingsplanen i høj grad bør fokusere på at implementere og håndhæve allerede vedtaget EU-lovgivning og ikke mindst, at initiativerne skal respektere arbejdsmarkedsparters autonomi. KL finder det positivt, at Kommissionen er opmærksom på dette.

Lederne er grundlæggende set positive over for søjlen som et kompas og et mål for, hvordan der kan skabes et mere socialt retfærdigt EU.

Lederne mener imidlertid, at der tegner der sig en bekymrende udvikling, hvor arbejdet med søjlen har bevæget sig i en mere og mere juridisk bindende retning, selvom det ifølge Lederne ellers var et udtrykkeligt krav, at dette ikke ville være tilfældet, da Danmark tilsluttede sig den sociale søjle. Ifølge Lederne har den sociale søjle nærmest stået fadder til forslagene om EU-lovgivning om mindsteløn og løngennemsigthed.

Det er centralt for Lederne, at kompetencefordelingen mellem Kommissionen og landene på social- og beskæftigelsesområdet fastholdes, og at nærhedsprincippet respekteres. Ligeledes mener Lederne, at hensynet til medlemslandenes forskellige nationale arbejdsmarkeds- og velfærdsmodeller og arbejdsmarkedets parter skal respekteres fuldt ud.

Lederne opfordrer derfor regeringen til at arbejde for, at EU ændrer taktik på dette område og i stedet for starter med at fremsætte klare udtalelser og bestemte henstillinger og dermed udstikker rammerne, som de enkelte lande kan arbejde indenfor.

MEDST opfordrer regeringen til at fortsætte linjen som beskrevet i regeringens høringssvar til Kommissionen om handlingsplanen af 30. november 2020, hvori vigtigheden af implementering af eksisterende regulering sættes i fokus, og hvor der lægges op til en høj grad af nationalt råderum til arbejdsmarkedets parter. MEDST henviser generelt til et høringssvar til Beskæftigelsesministeriet herom af 28. august 2020.

MEDST finder det ift. handlingsplanen positivt, at Kommissionen fremhæver vigtigheden af at styrke den sociale dialog mellem arbejdsmarkedets parter og at respektere kompetencefordelingen mellem EU og medlemsstaterne.

MEDST er endvidere tilfredse med, at Kommissionen ikke i handlingsplanen fremkommer med en masse helt nye initiativer med henblik på at pålægge arbejdsmarkedets parter yderligere forpligtelser. MEDST bemærker, at styrelsen fortsat har til gode at se, hvorledes flere af de allerede varslede initiativer – som f.eks. forslaget om arbejdsvilkår for platformsarbejdere og initiativet om individuelle læringskonti – vil blive udformet, og styrelsen forbeholder sig derfor retten til konkret at tage stilling til initiativerne, når de bliver forelagt.

FH bemærker, at søjlens principper skal forblive retningsgivende og fungere som et politisk kompas for, hvordan EU, medlemslandene og parterne kan handle, når det er nødvendigt og i henhold til kompetencefordelingen samt med en klokkeklar respekt for de nationale forhold, som det fremgår af søjlens præambel og traktaten.

FH fremhæver, at det danske arbejdsmarked er unikt og bygger på overenskomster frem for lovgivning. Hvor lovgivning har været nødvendig, har parterne haft indflydelse, herunder ved lovimplementering af EU-direktiver og EU-retspraksis, og sådan skal det ifølge FH også være i fremtiden.

FH vil arbejde for en lønmodtagerdreven dagsorden, der skaber bedre forhold for danske og europæiske arbejdstagere, opadgående konvergens og som bekæmper social dumping. FH fremhæver samtidig, at det skal være en europæisk dagsorden, som respekterer den danske model, herunder parternes autonomi til at aftale, indgå og håndhæve kollektive aftaler.

FH mener, at søjlens principper og den sociale resultattavle i den forbindelse kan anvendes som løftestang til, bl.a. via det europæiske semester, at sætte en konstruktiv lønmodtagerdagsorden. Ifølge FH gør det sig bl.a. gældende på uddannelsesområdet, hvor søjlen understøtter en positiv udvikling, som smitter af på arbejds- og beskæftigelsesområdet.

FH ser handlingsplanen som et centralt bidrag til, hvordan medlemslandene og EU i fællesskab kan skabe et mere socialt retfærdigt Europa.

FH noterer med tilfredshed, at handlingsplanen på en række punkter afspejler Kommissionens femårige politiske pejlemærker. FH fremhæver også, at handlingsplanen desuden adresserer nye udfordringer som bl.a. COVID-19 og digitaliseringen af arbejdslivet har medført.

FH ser positivt på det nye EASE-initiativ, som kan understøtte medlemslandene med konkret vejledning og aktiv støtte til beskæftigelsesfremme. Det er ifølge FH centralt, at genopretningen efter COVID-19 fører til nye, gode beskæftigelsesmuligheder gennem fx opkvalificering og efteruddannelse.

FH noteret sig samtidigt, at handlingsplanen ikke forholder sig til SURE-ordningen. FH bemærker, at FH's støtte til SURE i 2020 var betinget af, at der var tale

om en midlertidig ordning kædet tæt op på COVID-situationen. FH mener stadig ikke, at ordningen skal gøres permanent.

FH er enig i flere af de problemstillinger, som Kommissionen fremhæver i handlingsplanen, fx det foranderlige arbejdsmarked som følge af digitaliseringen, behovet for efteruddannelse og en arbejdsmiljøregulering, der skal følge med de nye risici og beskæftigelsesformer.

FH finder i den forbindelse det kommende initiativ om individuelle læringskonti interessant. FH fremhæver imidlertid, at det skal sikres, at et initiativ respekterer de nationale autonome partsaftaler.

FH bemærker, at de ligeledes afventer de kommende initiativer på platformsområdet med stor interesse. FH understreger i den sammenhæng, at sådanne initiativer skal respektere den måde, som det danske arbejdsmarked er indrettet på, og sikre, at det bliver klart og entydigt, hvornår en platformsarbejder har arbejdstagerstatus. FH mener ligeledes, at det skal sikres, at alle platformsarbejdere, der ikke reelt nyder den selvstændiges rettigheder, opnår arbejdstagerstatus.

FH bemærker, at de nye EU2030-hovedmål virker fornuftige og kan understøtte en langsigtet genopretning med fokus på skabelse af nye kvalitetsjob og en retfærdig og inkluderende omstilling, som får alle med. FH mener ligeledes, at det er fornuftigt, at de nye 2030-mål bliver kædet sammen med FN's mål om bæredygtig udvikling.

FH ser positivt på de nye indikatorer og en styrket social resultattavle. FH finder, at de kan bidrage til et større politisk fokus på de udfordringer, de nationale arbejdsmarkeder står over for fx i forhold til reduktion af arbejdsulykker og adgang til efteruddannelse og digitale færdigheder.

På nationalt niveau fremhæver FH, at det er vigtigt, at arbejdsmarkedets parter bliver involveret i processen omkring udviklingen af de nationale mål og implementeringen af søjlen under det europæiske semester. FH fremhæver, at den nationale forankring flere gange er blevet understreget af Kommissionen, og det bakkes op af FH.

FH har desuden med udgangspunkt i søjlen og handlingsplanen fra Kommissionen identificeret flere områder, som FH vil arbejde for de kommende år, hvilket beskrives nærmere i høringssvaret.

Akademikerne fremhæver, at Kommissionens meddelelse lægger vægt på inddragelse af arbejdsmarkedets parter og behovet for en styrket indsats for at øge overenskomstdækningen samt medlemstilslutningen blandt de faglige organisationer. Akademikerne bemærker i den forbindelse, at de i handlingsplanen savner en mere grundlæggende støtte til behovet for øget faglig organisering samt afstandtagen til den uacceptable og stigende grad af ”union busting”, som der ifølge Akademikerne ses i flere medlemslande og blandt virksomheder.

Akademikerne bakker op om, at nationale, regionale og lokale myndigheder ifølge handlingsplanen skal støtte iværksættere, herunder kvindelige iværksættere, og påpeger, at der også i Danmark er et behov for at indløse det store potentiale, de mange højtuddannede kvinder udgør. Akademikerne fremhæver, at en af de væsentligste barrierer for, at flere kvinder bliver iværksættere, er den økonomiske usikkerhed og foreslår derfor, at der sættes ind med initiativer, der reducerer den økonomiske risiko.

I forbindelse med den grønne og den digitale omstilling mener Akademikerne, at der er behov for at sikre erhvervsordninger, der kan bidrage til opbygning af eksisterende og/eller tilførsel af nye kompetencer i SMV'er. Akademikerne peger i den forbindelse på de positive effekter af ansættelse af akademikere i SMV'er med løntilskud.

Akademikerne bakker varmt op om Kommissionens initiativ om at sikre bedre vilkår for platforms- og freelancearbejde, herunder forslaget om at sikre, at EU's konkurrencelovgivning ikke er til hinder for kollektive aftaler for disse grupper. Akademikerne mener, at der er behov for en klargøring af freelancers og platformsarbejders ret til at organisere sig og kollektivt at få varetaget deres legitime interesser i ordnede pris- og arbejdsvilkår.

Akademikerne fremhæver, at Kommissionen nævner et arbejde med at sikre rimelige vilkår for hjemmearbejde, herunder alle arbejdstagers ret til at være offline og koble af. I den forbindelse gør Akademikerne opmærksom på, at den europæiske aftale om tele- og hjemmearbejde ikke er implementeret og således ikke dækker for det store flertal af de 300.000 akademikere, som er ansat på individuel kontrakt i den private sektor.

Akademikerne ser frem til arbejdet med at få etableret en ny strategi for arbejdsmiljø, der skal gælde for perioden 2021-2027, herunder arbejdet at opdatere arbejdsmiljøreglerne, så de kan imødegå nye arbejdsrelaterede risici.

Akademikerne mener, at målet om, at 60 pct. af alle voksne skal deltage i læring hvert år, er en vigtig strategisk sigtelinje, der kan bidrage til, at medlemslandene foretager ambitiøse investeringer i efteruddannelse. Akademikerne understreger i den forbindelse behovet for at sikre en ret til og finansiering af efteruddannelse for alle lønmodtagere på arbejdsmarkedet og ikke kun for kort uddannede grupper. Akademikerne ser med stor interesse på Kommissionens nye forslag om individuelle læringskonti og mikroeksamensbeviser.

Endelig finder Akademikerne det positivt, at Kommissionen vil udarbejde en vejledning om offentlige indkøb, der kan være med til at understøtte innovative og socialt ansvarlige indkøb.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De fleste medlemsstater ventes generelt at tage positivt imod handlingsplanen, herunder forslaget til nye 2030-mål på beskæftigelses- og socialområdet. Medlemsstaterne ventes at se positivt på, at implementering af søjlen fortrinstvist er medlemsstaternes ansvar.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager Kommissionens meddelelse om en handlingsplan for den sociale søjle til efterretning.

Regeringen støtter søjlens grundlæggende formål om at sætte politisk retning og sikre fremgang på beskæftigelses- og socialområdet på tværs af EU's medlemslande. Regeringen mener imidlertid ikke, at tiltag på EU-niveau altid er den rigtige vej til at sikre dette og lægger vægt på, at handlingsplanen ikke bliver en bevægelse hen imod EU-regulering på områder, der hører under national kompetence.

Regeringen noterer i den forbindelse, at Kommissionen anerkender, at implementeringen af søjlens principper især vil være op til medlemsstaterne, da de har den primære kompetence inden for beskæftigelses-, opkvalificerings- og socialpolitik. Regeringen bemærker endvidere, at handlingsplanen fremhæver betydningen af de regionale og lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet.

Regeringen kan generelt bakke op om at have fælles målsætninger i EU for fremgang på beskæftigelses- og socialområdet samt brugen af det europæiske semester til at monitorere udviklingen. Regeringen mener dog, at målsætningerne primært vil skulle opfyldes gennem nationale tiltag frem for nye EU-tiltag.

Regeringen vil på den baggrund vurdere de enkelte EU-initiativer, der indgår i handlingsplanen, i takt med, at Kommissionen eventuelt fremlægger disse.

Det er fortsat helt centralt for regeringen, at det videre arbejde med søjlen respekterer kompetencefordelingen mellem Kommissionen og medlemslandene på beskæftigelses- og socialområdet, og at nærhedsprincippet overholdes.

Derudover skal hensynet til EU-landenes forskellige nationale arbejdsmarkeds- og velfærdsmodeller og arbejdsmarkedets parters rolle og autonomi fuldt ud respekteres.

Regeringen finder, at der er positive elementer i handlingsplanens fokus på arbejdsmiljø, social dialog og mindselse af fattigdom. Regeringen er desuden enig i, at der er behov for bedre implementering og håndhævelse af de eksisterende EU-regler, selvom regeringen finder det vigtigt, at der også kommer større fokus på fair bevægelighed og bekæmpelse af social dumping i EU.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Regeringens høringssvar vedr. Kommissionens offentlige høring om handlingsplanen for den europæiske søjle af sociale rettigheder er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. december 2020.